

Program

Biblioteksplan 2025 - 2028

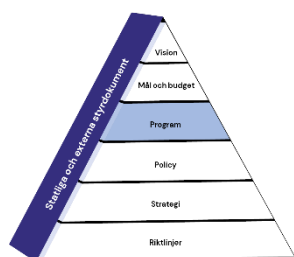
Karlskoga kommun



Diarienummer: KFN/2024-00113
Fastställd av: K F § 143/2024-12-10
Ansvarig förvaltning: Kultur- och
fritidsförvaltningen
Revideras senast: 2028-12-31

Innehåll

Innehåll	2
Sammanfattning	3
Bakgrund	3
Biblioteken i Vision Karlskoga.....	4
Syfte	4
Målgrupp.....	5
Målområde - Läs- och språkfrämjande biblioteksverksamhet	5
Målområde - Kunskaps- och demokratifrämjande biblioteksverksamhet	5
Biblioteksformernas ansvar och funktion	6
Ansvar	6
Implementering.....	6
Uppföljning och revidering	6



Vision. Övergripande beskrivning av ett önskvärt framtida tillstånd. Ska ange i vilken riktning kommunen är på väg.

Mål och budget. Dokumentet Mål och budget sammanfattar vad kommunens verksamheter ska uppnå (mål och resultat) samt vilka ekonomiska resurser som finns till verksamheternas förfogande.

Program. En översiktlig politisk viljeriktning inom ett sakområde. Särskild definition i plan- och byggsammanhang eller annat.

Policy. Kommunens grundläggande förhållningssätt/värderingar och vägledande principer.

Strategi. En strategi kan användas för att konkretisera ett program eller en policy.

Riktlinje. Beskriver tillvägagångssätt i olika sakfrågor och är ett stöd för hur frågor bör hanteras och genomföras.

Sammanfattning

Enligt bibliotekslagen ska kommuner anta planer för sin biblioteksverksamhet. Detta för att belysa bibliotekens roll för det demokratiska samhällets utveckling.

Biblioteksplanerna finns för att ge möjlighet till nationell uppföljning, samordning och kvalitetsutveckling. Bibliotekslagen ger legitimitet åt biblioteksverksamheterna.

Program - Biblioteksplan 2025 - 2028 Karlskoga kommun omfattar folkbibliotek, skolbibliotek och gymnasiebibliotek. Folkbibliotekets uppdrag och skol- och gymnasiebibliotekets uppdrag skiljer sig åt varför planen synliggör de olika bibliotekens funktioner och roller i kommunen.

Biblioteksplanen är kommunens övergripande dokument för kommunens politiska viljeriktning som beskriver hur biblioteksverksamheten i Karlskoga kommun strategiskt och långsiktigt ska bedrivas utifrån bibliotekslagen och skollagen med hänsyn till lokala förutsättningar. Biblioteksplanen har tagits fram av kultur- och fritidsförvaltningen i samarbete med skolförvaltningen.

Målet med biblioteksplanen i Karlskoga kommun är att stärka människors tillgång till läs- och språkfrämjande samt demokrati- och kunskapsfrämjande biblioteksverksamhet.

Bakgrund

I Sverige är biblioteksverksamheten lagstadgad. Bibliotekslagen är utformad som en ramlag som anger övergripande principer och riktlinjer för den offentligt finansierade biblioteksverksamheten. I bibliotekslagens ändamålsbestämmelse anges de övergripande målen för biblioteken.

Biblioteksverksamhetens uppdrag ligger i linje med målen i Agenda 2030. Genom läsning, litteratur och omsorgsfullt planerad programverksamhet bidrar biblioteksverksamheten till att uppfylla flera mål. Särskilt målen:

- 3 God hälsa och välbefinnande
- 4 God utbildning för alla
- 5 Jämställdhet
- 10 Minskad ojämlikhet
- 11 Hållbara städer och samhällen
- 16 Fredliga och inkluderade samhällen

Biblioteken spelar en viktig roll i demokratiska samhällen då de säkrar tillgången till information, grunden för ett fritt och kritiskt tänkande. Två viktiga förutsättningar för demokrati är tryckfrihetsförordningen och yttrandefrihetsgrundlagen. Dessa är i sin tur grunder för informationsfrihet. För att alla ska ha samma möjlighet att ta del av information och att bilda sig behövs avgiftsfria och icke kommersiella bibliotek. Biblioteken behöver ständigt arbeta med tillgängliggörande av folkets gemensamma resurser så att alla kan ta del av dem oavsett förutsättningar.

Att främja litteratur handlar till stor del om att synliggöra den. Att synliggöra litteratur sker bland annat genom att arbeta läsfrämjande. Bibliotekens arbete för att inspirera till läsning ligger nära arbetet att främja demokratin, då språk och förståelse för andras åsikter är förutsättningar för att kunna delta i demokratiska processer.

Biblioteksverksamhetens innehåll, tjänster och lokaler ska vara tillgängliga för alla och biblioteken i det allmänna biblioteksväsendet ska ägna särskild uppmärksamhet åt personer med funktionsnedsättning, de nationella minoriteterna och personer med annat modersmål än svenska. Detta innebär att biblioteken måste erbjuda litteratur och tjänster utifrån användarens behov och förutsättningar. Det ställer krav på tillgång till flera medieformat, medier på andra språk än svenska och tekniska hjälpmedel för informationsinhämtning. Barn och unga är en självklar målgrupp för skol- och gymnasiebiblioteken, men även folkbiblioteken ska enligt lag ägna särskild uppmärksamhet åt barn och unga. Medier och tjänster som gagnar deras språkutveckling och läsning ska prioriteras. Barn och unga tillhör i många fall flerprioriterad grupp enligt bibliotekslagen.

Biblioteken i Vision Karlskoga

Välkomnande, kloka och innovativa Karlskoga

Ur Vision Karlskoga

Karlskoga kommuns vision ger en övergripande beskrivning av kommunens riktning och önskade tillstånd. I den beskrivs en inkluderande kommun, där människor har en meningsfull och skön vardag, där forskning och utveckling av ny teknik har en självklar plats.

Biblioteken i Karlskoga kommun bidrar på flera sätt i kommunens strävan att nå visionen. De olika biblioteksformerna kompletterar varandra och finns med genom hela livet. Biblioteken som kulturarenor och mötesplatser medverkar till att skapa ett Karlskoga där gemenskap, kultur och lärande är centralt. Kultur bidrar till personlig utveckling och skapar engagemang som stärker demokratin. Genom en bred kulturverksamhet får invånarna tillgång till information och upplevelser samt redskap för att påverka såväl den egna situationen som samhället. Biblioteken är innovativa platser där individen kan bygga självtillit genom att ta del av information och evenemang för kunskapsutveckling och rekreation, ensam eller tillsammans med andra.

Syfte

Bibliotekslagen fastställer att kommuner ska anta planer för sin biblioteksverksamhet.

Biblioteksplanen är ett styrdokument som anger hur biblioteksverksamheten i Karlskoga kommun strategiskt och långsiktigt ska bedrivas företrädesvis utifrån bibliotekslagen och skollagen med hänsyn till lokala förutsättningar. Planen synliggör de olika bibliotekens funktioner och roller i kommunen. Syftet med biblioteksplanen är att främja människors tillgång till läs- och språkfrämjande samt kunskaps- och demokratifrämjande biblioteksverksamhet.

Målgrupp

Målgruppen är; ansvariga för biblioteksverksamhet i kommunen, kommunens invånare och allmänhet.

Målnråde - Läs- och språkfrämjande biblioteksverksamhet

Läsning och litteratur kan vara del av en meningsfull fritid som bidrar till att väcka människors kreativitet och engagemang. Såväl facklitteratur som skönlitteratur är viktig för att stärka människors identitetsutveckling, förmåga till empati och förståelse av omvärlden. Läskunnighet ger människor förutsättning att ta del av information och kunskap och genom det upptäcka och dela andras perspektiv och erfarenheter.

Förmedlandet av det skrivna ordet och litteraturens ställning har en grundläggande betydelse för det offentliga samtalet och deltagande i det demokratiska samhället. Evenemang och aktiviteter genomförs för att inspirera och väcka läsglädje.

Biblioteken i Karlskoga kommun spelar en viktig roll för barn, unga och vuxna genom att säkerställa tillgången till litteratur, språk och samtal. Genom mediernas placering och skyltning möjliggör biblioteken möten med litteratur och språk.

Prioriterade grupper: Barn och unga; Nationella minoriteter.

Målnråde - Kunskaps- och demokratifrämjande biblioteksverksamhet

I vårt demokratiska samhälle ska alla ha möjlighet att vara med i den demokratiska processen, bland annat genom regelbundna och fria val. Alla människor ska vara lika inför lagen, lika mycket värda och ha samma rättigheter. Var och en ska få tänka och tycka fritt och ha möjlighet att uttrycka sina åsikter. Demokrati främjas och fördjupas när individer får ökad kunskap och goda förutsättningar för fritt åsiktsutbyte och diskussioner om gemensamma angelägenheter.

I Karlskoga bidrar biblioteken till kunskapsförmedling genom att tillhandahålla och tillgängliggöra medier och tjänster. Tillgången till information gynnar fri åsiktsbildning och värnar informations- och yttrandefriheten. Genom samverkan med folkbildningen, civila samhället och näringslivet kan biblioteken skapa ytterligare arenor som ökar förutsättningarna för människors kunskapsinhämtande. På detta sätt är biblioteken en självklar del i lokalsamhället och bidrar på lång sikt till god folkhälsa och människors möjlighet till egenmakt, bildning, gemenskap och delaktighet.

Prioriterade grupper: Barn och unga; Nationella minoriteter; Personer med annat modersmål än svenska; Personer med funktionsnedsättning

Biblioteksformernas ansvar och funktion

Kultur- och fritidsnämnden ansvarar för drift och utveckling av kommunens folkbiblioteksverksamhet. Folkbibliotek är till för allmänheten och tillhandahåller medier och tjänster för förströelse, bildning och utbildning.

Barn- och utbildningsnämnden ansvarar för drift och utveckling av kommunens skol- och gymnasiebiblioteksverksamhet. Skol- och gymnasiebiblioteken tillhandahåller resurser i form av medier, teknik och personal för att tillgodose elevers och lärares behov av litteratur och information i skolarbetet.

Likaså ansvarar för förskolorna att introducera och stimulera barn till läsning samt att ge vårdnadshavare möjlighet att få tillgång till böcker som stärker yngre barns förutsättningar att få tillgång till läsning i hemmet.

I Karlskoga finns tre förskolor, en grundskola samt en gymnasieskola som drivs av annan huvudman än kommunen. Friskolorna omfattas inte av den kommunala biblioteksplanen.

Ansvar

Kommunfullmäktige i Karlskoga kommun har övergripande ansvar för program - Biblioteksplan 2025-2028 Karlskoga kommun. Kultur- och fritidsnämnden och barn- och utbildningsnämnden har ansvar att förverkliga intentionerna i biblioteksplanen.

Implementering

Biblioteksplanen är kommunens övergripande dokument för kommunens politiska viljeriktning inom biblioteksverksamhet och innehåller övergripande målområden för folkbibliotek, skolbibliotek och gymnasiebibliotek. Samtliga nämnder och förvaltningar ansvarar för kännedom om biblioteksplanens intentioner och målområden.

Kultur- och fritidsnämnden och barn- och utbildningsnämnden och respektive förvaltningar ansvarar var och en för sig för implementering av Karlskoga kommuns biblioteksplan i sina verksamheter och att det tas fram tillhörande riktlinjer.

Uppföljning och revidering

Biblioteksplanen revideras 2028. Kultur- och fritidsnämnden ansvarar för revidering i samverkan med barn- och utbildningsnämnden.

Ansvariga nämnder svarar för löpande och årlig uppföljning av biblioteksplanen i utifrån kommunens ordinarie styrmodell och uppföljningsprocess. Uppföljning sker även genom insändande av uppgifter till Kungliga bibliotekets nationella biblioteksstatistik. Nämnderna ansvarar enskilt och tillsammans för att biblioteksplanens intentioner uppnås.

